

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

(найменування центрального органу управління освітою, власника)

ЦІНОУТВОРЕННЯ

(назва навчальної дисципліни)

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

підготовки молодших спеціалістів у вищих навчальних закладах

I – II рівня акредитації

(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

напряму 140101 Готельно-ресторанна справа

(шифр і назва напрямку)

Спеціальності 5. 14010102 Ресторанне обслуговування

(шифр і назва спеціальності)

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: КОЛЕДЖ НАФТОГАЗОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ, ІНЖЕНЕРІЙ ТА ІНФРАСТРУКТУРИ СЕРВІСУ ОДЕСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
(повне найменування вищого навчального закладу)

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Дурбалова Н.І.
_____
_____

Обговорено та рекомендовано до затвердження Вченою радою інституту, факультету, відділення, методичною радою

“ _____ ” _____ 20__ року, протокол №__

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Ціноутворення» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки молодших спеціалістів напряму (спеціальності) «Ресторанне обслуговування»

Предметом вивчення навчальної дисципліни є вивчення механізму ціноутворення з урахуванням факторів, що впливають на формування цінової політики підприємства в умовах ринкової економіки. Теоретичну основу дисципліни складають основні положення економічної теорії, теорії маркетингу.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Ціноутворення» є невід'ємною частиною загальної науки про управління та її основної функції – планування. Ця дисципліна взаємопов'язана з цілим рядом економічних дисциплін: економікою підприємства, маркетингом, теорією управління витратами, а також безпосередньо пов'язана з психологією, соціологією, мікро- та макроекономікою.

Програма навчальної дисципліни складається з таких розділів:

1. Теоретичні основи ціноутворення.
2. Ринковий попит та його еластичність.
3. Система цін. Класифікація цін.
4. Склад ціни та формування її елементів
5. Методи ринкового ціноутворення.
6. Стратегії ціноутворення.
7. Ціноутворення на продукцію закладів ресторанного господарства
8. Державне регулювання цін в умовах ринкової економіки.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Ціноутворення» є надання теоретичних знань і практичних навичок з питань формування цін та розроблення цінової політики, прогнозування їх динаміки залежно від зміни попиту та пропозиції.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Ціноутворення» є полягає у засвоєнні студентами системних знань щодо політики формування цін, показу взаємозв'язку ціноутворення з іншими елементами маркетингової політики фірми.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати: законодавчі основи формування ціни; принципи та функції ціноутворення в системі маркетингу; види та функції цін; психологічні основи сприйняття ціни; етапи процесу ціноутворення; методи ціноутворення; основи формування та види цінових стратегій; види знижок та особливості розрахунку ціни зі знижкою; форми цінового стимулювання збуту; особливості ціноутворення на продукцію закладів ресторанного господарства; механізм формування ціни на основні та додаткові послуги на підприємствах готельного господарства; методи державного регулювання цін та його вплив на економічні процеси;

вміти: визначати фактори, які впливають на рівень цін; формувати ціну залежно від типу ринку; проводити цінове сегментування споживчого ринку; визначати цінову еластичність попиту; розробляти цінову політику та обґрунтовувати вибір типу цінової стратегії; розраховувати ціну товару залежно від обраного методу ціноутворення; визначати нижню межу ціни; виокремлювати податки в складі ціни; розраховувати ціни зі знижками.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 54 години 1,5 кредитів ЄКТС.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Вступ.

Тема 1. Теоретичні основи ціноутворення. Ціна як інструмент економіки. Функції цін. Методологія й принципи ціноутворення. Завдання ціноутворення та фактори, що впливають на ціни. Формування цін залежно від типу ринку.

Тема 2. Ринковий попит та його еластичність. Попит і пропозиція, як чинники ціноутворення. Закон попиту. Взаємодія попиту і пропозиції, ціна рівноваги. Цінова еластичність, коефіцієнт еластичності

Тема 3. Система цін. Класифікація цін. Види цін залежно від стадії товароруку, ступеня самостійності підприємства. Види цін залежно від суб'єкта встановлення та регіону реалізації. Види цін залежно від терміну їх дії. Ціни в контрактах купівлі-продажу. Ціни, що їх використовують в практиці обліку, аналізу і планування. Історія появи Правил «Інкотермс». Основні положення, основні чотири групи термінів «Інкотермс – 2000»

Семінарське заняття №1 за темами №1-3

Тема 1. Теоретичні основи ціноутворення.

Тема 2. Ринковий попит та його еластичність.

Тема 3. Система цін. Класифікація цін.

Тема 4. Склад ціни та формування її елементів. Витрати на виробництво і реалізацію одиниці товару як елемент ціни товару. Витрати обігу як складова ціни, акцизний збір. Податок на додану вартість. Поняття націнки

Тема 5. Методи ринкового ціноутворення. Етапи процесу ціноутворення. Методи ціноутворення. Знижки. Приклад дії кумулятивних знижок. Політика не округлених цін. Цінове стимулювання збуту. Методи ціноутворення, орієнтовані на попит: параметричні, «кидання стріл», аукціон, встановлення ціни на основі цінності товару. Витратні методи ціноутворення. Приклад розрахунку точки беззбитковості. Методи ціноутворення, орієнтовані на конкурентів

Семінарське заняття №2 за темами №4-5

Тема 4. Склад ціни та формування її елементів.

Тема 5. Методи ринкового ціноутворення.

Тема 6. Стратегії ціноутворення. Етапи розроблення цінової стратегії. Класифікація та види цінових стратегій.

Тема 7. Ціноутворення на продукцію закладів ресторанного господарства

Практичне заняття №1

Тема 8. Державне регулювання цін в умовах ринкової економіки. Організація контролю за цінами з боку держави. Форми і методи державного регулювання цін в Україні. Державні органи ціноутворення. Контроль за додержанням дисципліни цін.

Комплексна контрольна робота

Семінарське заняття №3 за темами №6-8

Тема 6. Стратегії ціноутворення.

Тема 7. Ціноутворення на продукцію закладів ресторанного господарства

Тема 8. Державне регулювання цін в умовах ринкової економіки.

3. Рекомендована література

1. Закон України «Про ціни і ціноутворення № 184/98-ВР від 05.03.98 (зі змінами і доповненнями)
2. Указ Президента України «Про застосування міжнародних правил «ІНКОТЕРМС» комерційних термінів від 4 жовтня 1994р.// Галицькі контракти.-1994.-№49
3. Податковий Кодекс України № 2755-VI від 02.12.2010 – ВР// відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, №13-14, №15-16, №17)
4. Закон України «Про товарну біржу» №1957-XII-ВР від 1-.12.91 (зі змінами і доповненнями)// Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, №10, ст.139
5. Н.П.Скригун, Л.В. Черноус. Ціноутворення та управління попитом: Конспект лекцій для студ. напряму підготовки 6.140101 «Готельно-ресторанна справа» всіх форм навч. – К.: НУХТ, 2011. – 81 с.
6. Балабанова Л.В. Цінова політика торгівельного підприємства в умовах маркетингової орієнтації. Навчальний посібник. - Донецьк, 2004р.
7. Дугіна С.І. Маркетингова цінова політика. Навч. Посібник. К.: КНЕУ, 2005. – 393с.
8. Ерухомович И.Л. Ценообразование: Учебно-методическое пособие.-К.:МАУП, 1998г.
9. Иваниенко В.В. Ценообразование: Учебное пособие, -изд. 2-е перераб. Харьков,:Издат.Дом «ИНЖЕК», 2003.-152с.
10. Літвиненко В.Л. Сучасна політика ціноутворення. Навчальний посібник.-К.:МАУП, 2001.-152с.
11. Уткін Э.А. Цены, ценообразование, ценовая політика: Учебник.-М.: Тандем.1997.
12. Тормоса Ю.Г. Ціни і цінова політика. Навч.-метод. Посібник для самостійного вивчення дисципліни.- К.:КНЕУ, 2003,-91с.
13. Шуляк Н.П. Ценообразование: Учебно-практ. Пособіе,-М.:Изд.Дом «Дашков и К», 1998г.
14. Савощенко А.С. Інфраструктура товарного ринку: навч. Посіб. – К.:КНЕУ, 2005.
15. Мазур О.Є. управління ціноутворенням: навч.посібник.- Одеса, 2008.-144с.

4. **Форма підсумкового контролю успішності навчання** залік
5. **Засоби діагностики успішності навчання** тестові завдання, практичні задачі, реферати